

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку)**

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. 253-93-94, факс 253-63-71
Web: <http://www.me.gov.ua> , e-mail: meconomy@me.gov.ua , код згідно з ЄДРПОУ 37508596

№ _____

На № _____ від _____

Рахункова палата України

Щодо надання інформації

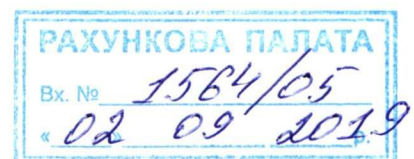
Мінекономрозвитку на додаток до листа від 22.08.2019 № 3305-04/35231-03 щодо виконання доручення першого заступника Голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 22.07.2019 № 04-13/10-1173/p/(131728) до листа Рахункової палати України від 09.07.2019 № 04-2036 щодо результатів аналізу звіту про функціонування системи публічних закупівель надсилає лист Антимонопольного комітету України.

Додаток: на 5 арк.

Заступник Міністра

Ю. П. Бровченко

*Омельчук О. П.
596-67-06*

М2 Мінекономрозвитку
Вих. № 3305-04/35786-03 від 28.08.2019 13:06:53

№1564/05 від 02.09.2019

33

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: http://www.amcu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032767

09.08.2019 № 20-29/01-6341-03 На № _____ від _____

Міністерство економічного
розвитку і торгівлі України

На виконання доручення Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра економічного розвитку і торгівлі України від 26.07.2019 № 24268/1/1-19 (zareestrovano u Komiteti 26.07.2019 za № 3-01/339) do lista Raхunкової палати України від 09.07.2019 № 04-2038 Антимонопольний комітет України (надалі – Комітет) повідомляє наступне.

В Комітеті було розглянуто лист від 08.01.2019 № 3305-04/603-03 Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо надання зведеної аналітичної довідки та інформації щодо розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель Постійно діючою адміністративною колегією Комітету у період з 01.01.2018 по 31.12.2018 з метою підготовки звіту щодо стану функціонування системи публічних закупівель у 2018 році та листом від 30.01.2019 № 20-29/01-562-пз було надано відповідну інформацію.

Додатково повідомляємо, що Комітет неодноразово звертався до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Кабінету Міністрів України та Президента України з відповідними пропозиціями та зауваженнями щодо змін до законодавства у сфері публічних закупівель, які, на думку Комітету, з урахуванням його багаторічного досвіду виконання однієї з найважливіших функцій у сфері закупівель – функцій органу оскарження, потребували оперативного втручання з метою усунення виявлених невідповідностей тощо.

На даний час актуальними є наступні пропозиції щодо внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" (надалі – Закон) з метою удосконалення законодавства у сфері публічних закупівель, у тому числі, щодо оскарження публічних закупівель, в першу чергу, зменшення кількості неналежних скарг від недобросовісних суб'єктів господарювання, які спрямовані на блокування тендерів.

1. Щодо аргументації порушених прав суб'єктами оскарження під час подання скарг.

На думку Комітету, є необхідність встановити обов'язок скаржника вказувати на наявність порушених прав, пов'язаних з їх участю у торгах, та надання відповідних підтверджуючих документів на етапі подання скарги.

В першу чергу, це стосується оскарження умов тендерної документації.

Вх. № 03/55812-19 від 22.08.2019 17:31:57

170595

33
207

22.08.19 [signature]

У зв'язку з цим Комітетом пропонується внести наступні зміни до Закону:

- "обґрунтування наявності порушених прав та охоронюваних законом інтересів скаржника з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи, пов'язані з її участю у процедурі закупівлі".

- "До скарги додаються документи та матеріали в електронній формі (у тому числі у вигляді pdf-формату файла), що вказують на наявність порушених прав та законних інтересів суб'єкта оскарження, пов'язаних з участю у процедурі закупівлі, порушення процедури закупівлі або неправомірність рішень, дій або бездіяльності замовника.

До скарги обов'язково додається файл з вмістом скарги у текстовому машинозчитувальному форматі з можливістю копіювання тексту".

Також пропонується більш чітко визначити термін "суб'єкт оскарження в органі оскарження (далі – суб'єкт оскарження)" та доповнити статтю 1 Закону виразом "щодо її участі в процедурі закупівлі, а саме:

"суб'єкт оскарження в органі оскарження (далі – суб'єкт оскарження) – фізична чи юридична особа, яка звернулася до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи щодо її участі в процедурі закупівлі".

2. Щодо удосконалення строків оскарження.

Діюча редакція Закону є досить недосконалою в частині визначення строків оскарження етапу подання тендерних пропозицій та дій замовників на етапі підготовки учасниками своїх тендерних пропозицій. Зловживаючи своїм правом на оскарження, суб'єкти господарювання користуються прогалинами у визначенні строків оскарження, чим призводять періодично до необґрунтованого блокування тендерів ще на етапі оскарження умов тендерної документації.

У зв'язку з цим Комітетом пропонується визначити більш чітко строки оскарження та уніфікувати їх.

Враховуючи викладене, пропонується викласти положення статті 18 Закону, в наступній редакції:

"Скарги, що стосуються тендерної документації, можуть подаватися до органу оскарження з моменту оприлюднення оголошення про проведення торгів, але не пізніше ніж за чотири дні до дати, встановленої для подання тендерних пропозицій до внесення змін до тендерної документації.

Якщо до тендерної документації замовником вносились зміни, то після закінчення строку, встановленого для подачі скарг, передбаченого абзацом першим цієї частини, не підлягають оскарженню положення тендерної документації, до яких зміни не вносились.

Після закінчення строку, встановленого для подачі скарг, передбаченого абзацом першим цієї частини, скарги можуть подаватись лише щодо змін до тендерної документації, внесених замовником, протягом 10 днів з моменту оприлюднення таких змін на веб-порталі Уповноваженого органу, але не пізніше, ніж за 4 дні до дати, установленої для подання тендерних пропозицій, яка була встановлена шляхом внесення таких змін.

Якщо до органу оскарження було подано скаргу (скарги) щодо оскарження положень тендерної документації, за результатами якої (яких) органом оскарження було прийнято одне чи кілька рішень по суті, після закінчення строку, встановленого для подачі скарг, передбаченого абзацом першим цієї частини, не підлягають оскарженню ті положення тендерної документації, щодо яких скаргу (скарги) до закінчення цього строку суб'єктами не було подано.

Скарги, що стосуються прийнятих рішень, дії чи бездіяльності замовника, що відбулись до закінчення строку, встановленого для подання тендерних пропозицій, можуть подаватись протягом 10 днів з дня, коли суб'єкт оскарження дізнався або повинен був дізнатись про порушення своїх прав унаслідок рішення, дії чи бездіяльності замовника, але не пізніше ніж за чотири дні до дати, установленої для подання тендерних пропозицій.

Скарги, що стосуються прийнятих рішень, дії чи бездіяльності замовника, які відбулися після оцінки тендерних пропозицій учасників, подаються протягом 10 днів із дня, коли суб'єкт оскарження дізнався або повинен був дізнатись про порушення своїх прав унаслідок рішення, дії чи бездіяльності замовника, але до дня укладення договору про закупівлю.

Скарги, що стосуються прийнятих рішень, дій чи бездіяльності замовника, які відбулися після розгляду тендерних пропозицій, порядок якого передбачений частинами другою та дванадцятою статті 29 цього Закону, подаються протягом п'яти днів з дня, коли суб'єкт оскарження дізнався або повинен був дізнатись про порушення своїх прав унаслідок рішення, дії чи бездіяльності замовника, у разі якщо оголошення про проведення конкурентної процедури закупівлі оприлюднюється відповідно до частини четвертої статті 10 цього Закону.

Скарги щодо укладених договорів про закупівлю розглядаються в судовому порядку".

3. Діюча редакція Закону не містять визначення строку, протягом якого має бути виконане рішення органу оскарження. Це надає замовникам можливість не виконувати рішення протягом невизначеного періоду (за деякими закупівлями рішення залишаються невиконаними більше року).

Враховуючи наведене, Комітетом пропонується частину двадцять другу статті 18 Закону доповнити реченням наступного змісту:

"Рішення органу оскарження, прийняте за результатами розгляду органу оскарження, має бути виконано не пізніше 30 днів з дня його прийняття органом оскарження".

4. Також практика застосування органом оскарження норм Закону вказує на те, що суб'єкти оскарження посилюють практику зловживання своїм правом на оскарження, що призводить до значного збільшення кількості скарг та, відповідно, до блокування процедур закупівель, у тому числі, у соціально важливих та стратегічних галузях.

Підтвердженням цього є також спостереження за поведінкою суб'єктів оскарження та зміною їх аргументації під час подачі скарг.

Прослідковується тенденція щодо подачі скарг, які спрямовані на блокування тендерів, недобросовісне усунення конкурентів та напрацювання практики оскарження з метою її застосування в подальшому під час участі в інших торгах.

Слід зазначити, що з 2010 року, з введенням у дію Закону України "Про здійснення державних закупівель" було також введено обов'язок внесення суб'єктами оскарження плати за подання скарги, що мало встановити бар'єр для неналежних скаржників, які мали б за мету блокувати та затягувати проведення торгів.

На виконання вимог зазначеного закону Постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2010 року № 773 був установлений розмір плати за подання скарги:

- 5 тис. гривень – у разі оскарження закупівлі товарів або послуг;
- 15 тис. гривень – у разі оскарження робіт.

Слід зазначити, що Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 291 також встановлена плата за подання скарг (у відповідності до вимог Закону), аналогічно: 5 тис. гривень – у разі оскарження закупівлі товарів або послуг; 15 тис. гривень – у разі оскарження робіт.

Таким чином, з 2010 року плата за подання скарг є незмінною, у той же час індекс інфляції з 2010 року по 2017 рік становить майже 121 %, курс валюти зріс більше, ніж утричі за цей самий період.

Враховуючи викладене, вартість плати у відсотковому значенні значно знизилась, тим самим знизився бар'єр для можливості оскарження.

Крім того, на думку Комітету, станом на теперішній час є очевидним несправедливий порядок визначення плати у прив'язці до фіксованої суми за подання скарги, а саме: у разі, наприклад, закупівлі продуктів харчування на 300 тис. грн та у разі закупівлі поточного ремонту доріг на суму 2 млрд грн

скаржники повинні внести одну й ту саму суму – 5 тис. грн. Такий порядок визначення плати також є стимулюючим фактором для скаржників блокувати тендери на великі суми, у тому числі, тендери, які мають стратегічне та соціальне вагоме значення для функціонування держави.

За таких умов, Комітет пропонує запровадити визначення плати за скаргу у відсотковому співвідношенні до очікуваної вартості за подання скарги, при цьому встановивши мінімальний та максимальний пороги для такої плати, що дозволить суб'єктам оскарження перебувати у рівних умовах та що дозволить суттєво зменшити кількість скарг, які носять формальний характер, спрямований на блокування тендеру, усунення конкурента з торгів (а не захист своїх прав, пов'язаних з участю у процедурі закупівлі).

Разом з цим, запровадження вказаного вище механізму порядку оплати за подання скарги є максимально ефективним, однак потребує внесення змін до Закону, що, як показує практика, є достатньо тривалою процедурою.

У зв'язку з наведеним, на думку Комітету, для оперативного вирішення наведеного вище питання тимчасово слід запровадити збільшення плати до 15 тис. грн за товари, послуги та 45 тис. грн за роботи призведе до зменшення, в першу чергу, кількості неналежних скарг від недобросовісних суб'єктів господарювання, які спрямовані на блокування тендерів, на 15-20%.

При цьому, вирішується найголовніша проблема – зменшення кількості скарг, які подаються з метою блокування тендерів та неможливості забезпечення функціонування соціально важливих сфер діяльності Держави.

При цьому, Комітет наголошує, що внесення змін до порядку визначення плати за подання скарги не потребує внесення змін до діючої редакції Закону, а отже, відповідно, не потребує внесення таких змін до Верховної Ради України. Внесення таких змін вирішується відповідною Постановою Кабінету Міністрів України.

ГОЛОВА КОМІТЕТУ

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ

